

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 569

van **SOFIE MERTENS**

datum: 15 maart 2023

---

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Lage-emissiezones (LEZ) - Registraties, dagpassen en tijdelijke toelatingen

Of een dieselwagen nu Euronorm 6 of (binnenkort) 7 heeft, vanaf 2031 zijn ze niet langer welkom in de lage-emissiezones van Antwerpen en Gent. Vanaf 2035 geldt dat ook voor wagens op benzine, cng of lpg. Daardoor is geen enkele wagen met verbrandingsmotor vanaf 2035 nog welkom in de lage-emissiezones, tenzij na registratie of tijdelijk tegen betaling via een toelating of dagpas. Enkel zuiver elektrische auto's zijn er nog welkom zonder voorwaarden.

Hoewel lokale overheden zelf mogen kiezen of ze een lage-emissiezone invoeren, worden de criteria op Vlaams niveau vastgelegd. Vlaanderen zorgt voor een uniform kader voor steden en gemeenten die kiezen voor een lage-emissiezone. Zo voerden Antwerpen (2017), Brussel (2018) en Gent (2020) al een lage-emissiezone in voor de meest vervuilende voertuigen van de categorieën M, N en T. Oude diesel- en benzinewagens werden daardoor al meteen geweerd uit de stad, en voor recentere modellen werd, in functie van de euronorm, een stapsgewijs plan uitgewerkt. Een stad of gemeente kan dus zelf beslissen of een niet toegelaten voertuig onder voorwaarden (bv. na registratie of tegen betaling) toch toegang krijgt tot haar LEZ. Voor mensen met een beperking en voor oldtimers bestaan uitzonderingsmaatregelen die vastgelegd werden door de Vlaamse overheid.

1. Hoeveel voertuigen vroegen jaarlijks een toelating tegen betaling aan in Antwerpen in de periode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2022?
  - a) Graag een overzicht per jaar.
  - b) Per type voertuig en per euronorm (diesel, benzine en euronorm).
  - c) Vragen bepaalde voertuigen meermaals een toelating tegen betaling aan? Zo ja, hoe vaak gemiddeld?
  - d) Voor welke periode vragen burgers een tijdelijke toelating tegen betaling aan? Graag een opsplitsing naargelang de toelating aangevraagd wordt voor een week, maand of jaar.
  - e) Wie vraagt een toelating tegen betaling aan (inwoners van de stad Antwerpen, mensen die werken in de stad, dagtoeristen, ...)?
2. Hoeveel dagpassen tegen betaling werden er in Antwerpen aangevraagd voor de periode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2022?

- a) Graag een overzicht per jaar.
  - b) Per type voertuig en per euronorm (diesel, benzine en euronorm).
  - c) Vragen bepaalde voertuigen meermaals een dagpas tegen betaling aan? Zo ja, hoe vaak gemiddeld?
  - d) Wie vraagt een dagpas tegen betaling aan (inwoners van de stad Antwerpen, mensen die werken in de stad, dagtoeristen, ...)?
3. Hoeveel voertuigen vroegen er jaarlijks een toelating tegen betaling aan in Gent voor de periode van 1 januari 2020 tot en met 31 december 2022?
- a) Graag een overzicht per jaar.
  - b) Per type voertuig en per euronorm (diesel, benzine en euronorm).
  - c) Vragen bepaalde voertuigen meermaals een toelating tegen betaling aan? Zo ja, hoe vaak gemiddeld?
  - d) Voor welke periode vragen burgers een tijdelijke toelating tegen betaling aan? Graag een opsplitsing naargelang de toelating aangevraagd wordt voor een week, maand of jaar.
  - e) Wie vraagt een toelating tegen betaling aan (inwoners van de stad Gent, mensen die werken in de stad, dagtoeristen, ...)?
4. Hoeveel dagpassen tegen betaling werden er in Gent aangevraagd voor de periode van 1 januari 2020 tot en met 31 december 2022?
- a) Graag een overzicht per jaar.
  - b) Per type voertuig en per euronorm (diesel, benzine en euronorm).
  - c) Vragen bepaalde voertuigen meermaals een dagpas tegen betaling aan? Zo ja, hoe vaak gemiddeld?
  - d) Wie vraagt een dagpas tegen betaling aan (inwoners van de stad Gent, mensen die werken in de stad, dagtoeristen, ...)?
5. Toegelaten buitenlandse voertuigen, uitgezonderd Nederlandse voertuigen, moeten altijd (gratis) geregistreerd worden.
- Hoeveel registraties van buitenlandse voertuigen werden er gedaan?
- a) Voor Antwerpen: per jaar en per land voor de periode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2022.
  - b) Voor Gent: per jaar en per land voor de periode van 1 januari 2020 tot en met 31 december 2022.

6. In december 2022 vernamen we dat voertuigen gratis geregistreerd kunnen worden als men een parkeerkaart heeft voor personen met een handicap of als men een verhoogde tegemoetkoming in de gezondheidszorg heeft.

Hoeveel voertuigen werden er om deze redenen gratis geregistreerd? Graag een overzicht voor Antwerpen en Gent per categorie.

7. In de plenaire vergadering van 21 december 2022 gaf de minister aan dat het aan de lokale besturen is om zelf te kiezen of ze in of uit een LEZ stappen.
  - a) In welke mate zijn deze LEZ belangrijk voor Vlaanderen om de Europese luchtkwaliteitsnormen en/of streefwaarden te behalen?
  - b) In welke mate beïnvloeden de dagpassen en tijdelijke toelatingen in een LEZ het behalen van de Europese luchtkwaliteitsnormen en/of streefwaarden? In welke mate moet de minister op de hoogte zijn van het aantal gratis registraties, dagpassen en tijdelijke toelatingen?

ANTWOORD

op vraag nr. 569 van 15 maart 2023

van **SOFIE MERTENS**

1. Ik vroeg de gegevens op bij de stad Antwerpen, die enkele aandachtspunten meegaf over de aangeleverde gegevens. De cijfers geven de situatie weer op 5 december 2022, net voor de cyberaanval. De data kunnen momenteel nog niet geüpdatet worden door de stad. In 2020 werd de LEZ in Antwerpen tijdelijk opgeschort van 14 maart 2020 tot en met 10 mei 2020 omwille van corona. De data in de tabellen zijn weergegeven op datum van indiening van een aanvraag. De aantallen zijn het aantal ingediende aanvragen. Dit is niet gelijk aan het aantal unieke voertuigen waarvoor een of meerdere aanvragen werden ingediend. Het aantal ingediende aanvragen is ook niet gelijk aan het aantal goedgekeurde aanvragen. Van het totaal aantal toelatingen wordt gemiddeld ongeveer 7% afgekeurd. Van de ingediende vrijstellingen wordt gemiddeld 29% afgekeurd.

- a) Tabel 1 bevat het aantal ingediende toelatingen per jaar voor de periode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2022 (situatie op 5/12/2022).

Jaar indienin g aanvraa g	Aantal toelatingen
2017	19.604
2018	13.793
2019	19.297
2020	26.874
2021	27.256
2022	21.528

Tabel 1

Tabel 2 bevat het aantal ingediende toelatingen per jaar per type toelating voor de periode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2022 (situatie op 5/12/2022). In 2019 konden vanaf september reeds aanvragen ingediend worden voor de verstrenging vanaf 2020. Dit verklaart waarom er in 2019 ook toelatingen voor een Euro 4 diesel werden aangevraagd.

Aantal ingediende aanvragen		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Toelating	Diesel euro 3	17.276	11.953	8.092			
	Diesel euro 3 (inwoner LEZ met verhoogde tegemoetkoming)	1.450	1.003	604			
	Diesel euro 4			8.529	25.251	25.056	19.664
	Diesel euro 4 (inwoner LEZ met verhoogde tegemoetkoming)			1.001	846	1.224	879
	Voertuig ouder dan 40 jaar	631	696	852	669	894	897
	Ambulante handel (marktvoertuigen, foodtrucks, ...)	59	30	22	10	17	17

	Noodsituatie of reddingsoperatie	10	5	6	13	8	4
	Werken algemeen belang	178	106	191	85	57	67

Tabel 2

- b) Bij stad Antwerpen kan er enkel voor dieselloze voertuigen een toelating aangekocht worden, behalve voor voertuigen ouder dan 40 jaar.

Tabel 3 geeft het aantal ingediende toelatingen per type toelating, euronorm en brandstof geldig in de periode 2017-2019 en de periode 2020-2022 (situatie op 5/12/2022).

Aantal ingediende aanvragen		Euronorm	2017 - 2019		2020 - 2022	
			Diesel	Benzine	Diesel	Benzine
Toelating	Diesel euro 3	Euro 3	37.321	-	-	-
	Diesel euro 3 (inwoner LEZ met verhoogde tegemoetkoming)	Euro 3	3.057	-	-	-
	Diesel euro 4	Euro 4	-	-	78.482	-
	Diesel euro 4 (inwoner LEZ met verhoogde tegemoetkoming)	Euro 4	-	-	3.948	-
	Voertuig ouder dan 40 jaar	Euro 0	155	1.971	152	2.346
		Euro 1	-	3	1	8
	Ambulante handel (marktvoertuigen, foodtrucks, ...)	Euro 2	103	-	-	-
		Euro 3	-	-	52	-
	Noodsituatie of reddingsoperatie	Euro 2	4	-	-	-
		Euro 3	14	-	2	-
		Euro 4	-	-	26	-
	Werken algemeen belang (onderhoud openbaar domein)	Euro 2	159	-	-	-
		Euro 3	228	-	85	-
		Euro 4	-	-	205	-

Tabel 3

- c) Er zijn inderdaad voertuigen waarvoor meermaals een toelating tegen betaling gevraagd wordt. Hoe vaak hangt af van de duurtijd van de toelating waarvoor zij kiezen. Gemiddeld gaat het om 1 tot 2 toelatingen per jaar voor toelatingen met een duurtijd korter dan 1 jaar. Een gemiddelde kan niet exact berekend worden omdat er in Antwerpen momenteel geen rapportering mogelijk is op het aantal toelatingen per nummerplaat.

- d) Tabel 4 geeft het aantal ingediende toelatingen per jaar voor de periode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2022, per duurtijd (situatie op 5/12/2022). Voor de periode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2019 kon men een toelating aankopen voor 1 dag, 1 week, 1 maand, 3 maanden, 6 maanden of 1 jaar. Voor de periode vanaf 1 januari 2020 kan men een toelating aankopen voor 1 week, 1 maand, 4 maanden of 1 jaar (eind 2019 kon men al aanvragen aankopen voor 2020).

Jaar indiening aanvraag	1 dag	1 week	1 maand	3 maanden	4 maanden	6 maanden	1 jaar
2017	1.745	1.207	3.062	4.345		4.619	4.626
2018	1.944	1.224	2.223	3.026		2.596	2.780
2019	1.742	1.174	2.545	2.309	2.302	1.923	7.302
2020		7.041	6.327		8.285		5.221
2021		7.291	6.350		6.977		6.638
2022		7.301	4.868		4.656		4.703

Tabel 4

- e) Uit ervaring weet Antwerpen dat het een mix is van inwoners van de LEZ, inwoners van stad Antwerpen, mensen die werken in de stad, bedrijven die werken uitvoeren in de stad, leveringen doen en (dag)toeristen.
2. a) Tabel 5 geeft het aantal dagpassen per jaar aangekocht in de periode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2022 (situatie op 5/12/2022).

Jaar aankoop dagpas	Aantal dagpassen
2017	14.161
2018	11.688
2019	11.341
2020	21.701
2021	22.916
2022	21.883

Tabel 5

- b) Bij de aankoop van een dagpas worden geen voertuiggegevens opgevraagd omdat dit niet relevant is. Deze info kan dus niet aangeleverd worden.
- c) Men kan maximum 8 keer per jaar per nummerplaat een LEZ-dagpas aankopen. Een gemiddelde kan niet exact berekend worden omdat er in Antwerpen momenteel geen rapportering mogelijk is op het aantal dagpassen per nummerplaat.
- d) Uit ervaring weet Antwerpen dat het vooral een mix is van bezoekers van de LEZ (familie, bedrijf of medische redenen, ...), inwoners met een oldtimer of kampeervagen, bedrijven die werken uitvoeren in de stad of een levering moeten doen, dagtoeristen en bezoekers van een evenement.

Tabel 6 geeft de verhouding weer van het aantal dagpassen dat voor voertuigen met buitenlands kenteken wordt aangekocht t.o.v. het aantal dagpassen voor voertuigen met Belgisch kenteken. De tabel geeft het aantal dagpassen per jaar aangekocht in de periode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2022 (situatie op 5/12/2022) voor voertuigen met Belgisch kenteken en buitenlands kenteken.

Jaar aankoop dagpas	België	Andere landen
2017	13.050	1.111
2018	10.670	1.018
2019	8.778	2.563
2020	19.585	2.116
2021	19.726	3.190
2022	17.335	4.548

Tabel 6

3. a) Ik vroeg de gegevens op bij de stad Gent. Het gaat om alle aanvragen, er kunnen geen gegevens over unieke voertuigen aangeleverd worden.

jaar van aanvraag	jaarbasis	trimester (4 maanden)	maandbasis	weekbasis	totaal
2020	1887	2613	3991	4155	12646
2021	1654	1707	2276	4324	9961
2022	1245	1264	1542	4388	8439

Tabel 7

- b) Net zoals in Antwerpen worden er in Gent enkel tijdelijke toelatingen gegeven voor dieselloertuigen.

jaar van aanvraag	Euronorm					niet op KT	Totaal
	4	3	2	1	0		
2020	12468	21	7	3	16	131	12646
2021	9849	12	6	0	20	74	9961
2022	8355	13	4	2	1	64	8439

Tabel 8

- c) Voor 5991 nummerplaten werd meer dan 1 tijdelijke toelating aangevraagd, gemiddeld gaat het om 3,5 tijdelijke toelatingen.
- d) Burgers vragen een tijdelijke toelating aan voor een periode van een week, een maand, 4 maanden of een jaar, zoals opgenomen in antwoord a.
- e) Dit wordt niet bevraagd door stad Gent omdat dit niet relevant is voor de toekenning van een tijdelijke toelating.

4. a)

jaar van aanvraag	dagpas
2020	6541
2021	7076
2022	7069

Tabel 9

- b) Bij een dagpas zijn er geen voorwaarden en geen stavingstukken. Dit wordt niet bevraagd waardoor deze informatie niet aangeleverd kan worden.
- c) Voor 3445 nummerplaten werd meer dan 1 dagpas aangevraagd, gemiddeld gaat het om 3,3 dagpassen.
- d) Dit wordt niet bevraagd omdat dit niet relevant is voor de toekenning van een dagpas.
5. a) Het aantal registraties voor sommige landen ligt heel hoog. Dit is onder meer een gevolg van een specifieke procedure voor een laattijdige registratie na ontvangst van de boete. Toegelaten buitenlandse voertuigen die nog niet geregistreerd zijn, kunnen binnen de 30 dagen na ontvangst van de boete nog in regel gesteld worden. Men doet dit door het voertuig alsnog te registreren en hiervoor een retributie van 75 euro te betalen. De boete vervalt dan.

Stad Antwerpen stuurt zelf boetes voor voertuigen met een Frans kenteken. Daarnaast zijn er een aantal landen zoals Duitsland, Polen, Litouwen, Portugal, Spanje, Italië waarnaar boetes verstuurd worden via een dienstverlener.

Tabel 10 geeft het aantal registraties toegelaten buitenlandse voertuigen per jaar voor de periode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2022 (situatie op 5/12/2022).

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Andorra	3		2	1	1	4
Bosnië en Herzegovina	89	10	6	1	1	5
Bulgarije	1.717	341	272	200	174	172
Denemarken	207	318	584	157	230	888
Duitsland	11.176	11.716	20.372	10.538	16.897	38.806
Estland	11	7	29	11	13	19
Finland	34	22	51	15	9	54
Frankrijk	2.118	8.658	29.259	16.160	19.839	27.221
Griekenland	13	6	5	11	12	9
Guernsey			3	2	1	2
Hongarije	651	204	294	84	133	258
Ierland	11	5	10	16	36	126
Italië	442	349	566	1.227	713	1.166
Kazachstan	60					
Kroatië	451	105	97	64	81	130
Letland	21	31	119	24	19	32
Liechtenstein	1	1	5	3	1	11
Litouwen	2.798	764	1.063	9.215	3.250	3.632
Luxemburg	1.153	871	1.397	906	901	1.209
Macedonië	23				1	3
Malta	43	3	7	4		14
Marokko		2	1	2	1	13
Moldavië	3		1		2	2
Monaco	2	3	5		2	1
Montenegro	3	1	1	3		2
Noorwegen	10	11	45	13	11	78
Oekraïne	11	8	38	21	20	196
Oostenrijk	503	514	500	150	194	465
Polen	2.966	1.224	2.342	2.382	3.143	13.198
Portugal	694	274	726	192	217	1.628
Roemenië	1.891	434	635	490	709	341
Rusland	190	25	84	1.944	1.102	34
San Marino			2	3	1	1
Servië	633	157	40	8	150	19
Slovenië	1.715	335	220	134	141	175
Slowakije	1.574	350	375	87	181	377
Spanje	292	243	714	2.194	1.497	2.546
Tsjechië	1.332	327	542	277	330	576
Turkije	1	3	2		2	5
Verenigd Koninkrijk	1.899	1.727	3.591	970	559	3.290
Verenigde Staten		1	4	2	4	3
Wit-Rusland	267	9	14	7	10	9
Zweden	53	101	200	48	70	341
Zwitserland	398	338	852	537	569	1.230
Andere landen (18)	4	4	4	3	4	12
TOTAAL	35.463	29.502	65.079	48.106	51.231	98.303

Tabel 10

b) Voor Gent geeft tabel 11 een overzicht per jaar en geeft diagram 1 een overzicht per land voor de periode van 1 januari 2020 tot en met 31 december 2022.

jaar van aanvraag	
2020	48435
2021	31591
2022	65841

Tabel 11

Vergunningen per LandcodeNummerplaat

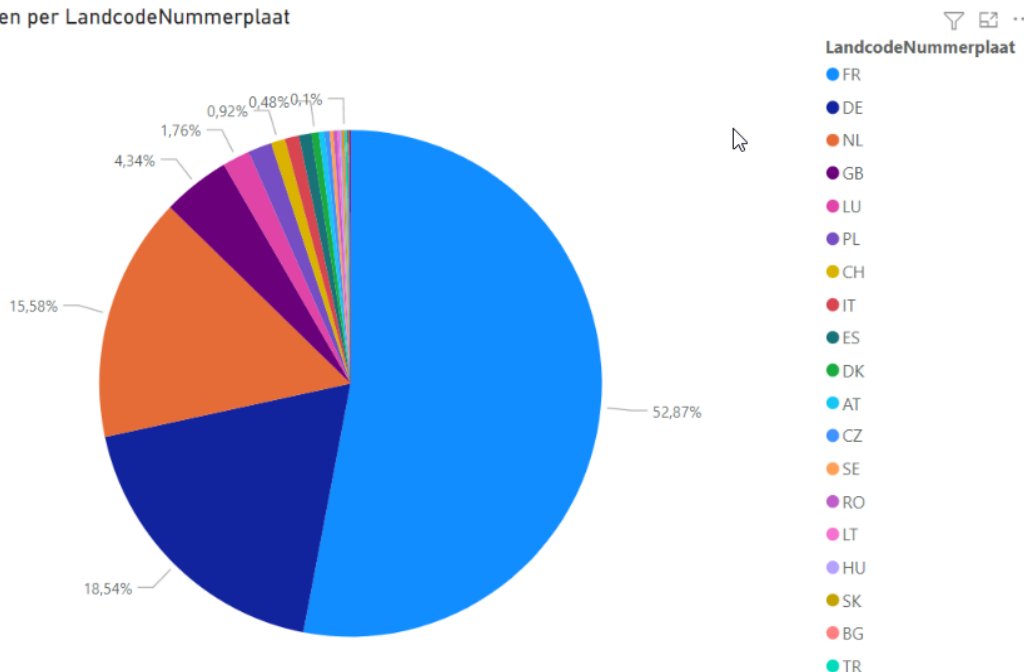

Diagram 1

6. De vrijstellingen voor personen met een handicap die aangevraagd werden in de periode van 2017 t.e.m. 2019 waren geldig tot en met 31/12/2019. Vanaf 2020 zijn de vrijstellingen 5 jaar geldig, tenzij de parkeerkaart eerder vervalt, of de verhoogde tegemoetkoming niet meer geldig is in het geval van de vrijstelling voor personen met een handicap die recht hebben op een verhoogde tegemoetkoming.

Tabel 12 geeft het aantal ingediende vrijstellingen voor personen met een handicap per jaar ingediend in de periode vanaf 1 januari 2017 tot en met 31 december 2022 in Antwerpen (situatie 5/12/2022).

Aantal ingediende aanvragen		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Vrijstelling	Personen met een handicap (aangepast voertuig)	121	44	242	223	88	76
	Personen met een handicap (rolstoelsysteem)	88	17	114	413	71	75
	Personen met een handicap (verhoogde tegemoetkoming)	964	312	1.299	1.091	590	438

Tabel 12

Tabel 13 geeft het overzicht voor Gent.

jaar van aanvraag	parkeerkaart en verhoogde tegemoetkoming	parkeerkaart en aangepast voertuig	rolstoellif t
2020	677	101	144
2021	456	15	23
2022	435	29	25

Tabel 13

7. a) Zoals uit de evaluatie van de LEZ in 2020 bleek, hebben de lage emissiezones de vergroening van het wagenpark versneld. Vergroening van het wagenpark is belangrijk om luchtkwaliteitsnormen te behalen. Oude dieselwagens zonder roetfilter verdwenen sneller uit de lage-emissiezones dan in de rest van Vlaanderen en werden vaker vervangen door (oudere) benzinevoertuigen. Hierdoor is de uitstoot van stikstofoxiden (NOx) en zwarte koolstof (roet) sterk gedaald. De meeste dieselwagens stoten namelijk meer stikstofoxiden uit dan benzinewagens en oude dieselwagens zonder roetfilter zijn erg nadelig voor de roetuitstoot. We zien pas bij de recentste dieselwagens die ook op de baan worden getest (euro 6d) een grote daling van de uitstoot van stikstofoxiden. De lagere uitstoot heeft voor een betere luchtkwaliteit gezorgd in de steden waar een lage-emissiezone werd ingevoerd. Dit geldt vooral voor roet (zwarte koolstof), waar het effect van de lage-emissiezone in Antwerpen ook duidelijk te zien is in de meetresultaten. Vanaf 2027, wanneer dieselveoertuigen minstens euro 6d moeten zijn, verwachten we een duidelijk effect voor stikstofoxiden. De effecten van de lage-emissiezones reiken verder dan de zone zelf. Ook in de rest van Vlaanderen rijden er minder dieselwagens dan vroeger het geval was. Hierdoor zijn de concentraties aan stikstofdioxiden (NO₂) sterk gedaald op alle locaties in Vlaanderen waar er veel verkeer rijdt. Wanneer de nieuwe strengere luchtkwaliteitsnormen van toepassing worden, zal de LEZ zeker een bijdrage leveren om deze normen te behalen. We volgen dit verder op aan de hand van periodieke evaluaties van de LEZ.
- b) Er zal invloed zijn op de luchtkwaliteit doordat deze voertuigen in de LEZ rijden. De precieze invloed is niet zo makkelijk te bepalen omdat er geen informatie beschikbaar is over de plaatsen waar deze voertuigen precies rijden, hoe vaak ze rijden en welke afstand ze afleggen. Bij de opmaak van de jaarlijkse luchtkwaliteitskaarten door VMM wordt wel rekening gehouden met een ander wagenpark in de LEZ van Antwerpen en Gent dan in de rest van Vlaanderen.

De dagpassen en tijdelijke toelatingen in de LEZ zijn vooral op sociaal vlak belangrijk. In die zin vind ik het belangrijk deze cijfers te kunnen opvolgen.